

ਅਭਿਆਸੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ (੨੦੦੮-੦੯)

ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਜਮਾਤ : ਨੌਵੀ ਕੁੱਲ ਸਮਾਂ : ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ : ੧੦੦
ਭਾਗ (ੳ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ੧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸਤਰ ਦਿਉ :-

- (ੳ) ਹੀਰ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ?
- (ਅ) ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਚਾਰੇ ਜੁਗ ਚਲਦੀ ਰਹੇਗੀ ?
- (ੲ) ਰਾਝਾਂ ਕਿਥੋਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ?
- (ਸ) ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ 'ਤੀਸਰੀ ਜਾਤ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- (ਹ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਰਚਨਾ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ?
- (ਕ) ਮਨਸੁਖ ਸ਼ਾਹ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਕਿਥੇ ਗਿਆ ?
- (ਖ) ਲਾਲੇ ਦੀ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਸੀ ?
- (ਗ) ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਾਧ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਕੌਣ ਆਇਆ ਸੀ ?
- (ਘ) ਪੰਜ ਫੁੱਟ ਪੰਜ ਇੰਚ ਕੱਦ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਦਾ ਭਾਰ ਕਿੰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ? ਸਡੌਲ ਸਰੀਰ ਪਾਠ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੱਸੋ
- (ਙ) ਹਾਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?
- (ਚ) ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਹਾਣੀ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ?
- (ਛ) ਕਿਸ਼ਨੇ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਚੰਨ ਵਰਗਾ ਤਿੱਖਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕਿਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਸੀ ?
- (ਝ) ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਥੇ ਹੋਇਆ ?
- (ਵ) ਰਾਣੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ ?
- (ਟ) ਟੈਗੋਰ ਦੀ ਅਮਰ ਰਚਨਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ ?

੧*੧੫=੧੫

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ੨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ੪੦-੫੦ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ :- (੧੦*੩=੩੦)

- (ੳ) ਡੁੱਬ ਰਹੀ ਸੋਹਣੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ?
- (ਅ) ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ ਨੇ 'ਤ੍ਰੈ ਮਾਂਵਾਂ' ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਤਿੰਨ ਮਾਂਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ?
- (ੲ) ਸਰਘੀ ਵੇਲੇ ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰਾ ਕਿਉਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ?
- (ਸ) ਸਪੇਨ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕਿਆ ?
- (ਹ) ਕਵਿਤਾ ਜਾਂ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦੇ ਕੀ ਲੱਛਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?
- (ਕ) ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀ ਔਰਤ ਨਾਲੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸੁਆਣੀ ਕਿਵੇਂ ਵੱਧ ਸਿਆਣੀ ਹੈ ?
- (ਖ) ਕੀ ਭੂਆ ਵੀਰਾਂਵਲੀ ਲਾਜ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਉਹ ਲਾਜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਉਂ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ ?
- (ਗ) ਗੁਲਬਾਨੋ ਚੰਨਣ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਪ੍ਰੇਰਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਚੰਨਣ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ?
- (ਘ) ਆਪਣੇ ਸਾਢੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਤਪੱਸਿਆ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਰਧਮਾਨ ਮਹਾਂਵੀਰ ਨੂੰ ਕੀ-ਕੀ ਕਸ਼ਟ ਸਹਿਣੇ ਪਏ ?
- (ਙ) "ਮੁਰਦੇ ਦਾ ਧਨ ਨਹੀਂ ਲੁਟੀਂਦਾ" ਦਿਓਕੀ ਦੇ ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਉਸ ਦੀ ਕਰਨੀ ਨਾਲ ਕਰੋ ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ੩ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :-

ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਾੜ ਦੇ ਚਾਰੇ ਸਨ ਡੇਰੇ ਹੀ ਪਾਸੇ, ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਨੇ ਡੇਰੇ ਲਾਏ ।

ਘੇਰਾ ਚਿੱਟੇ ਤੰਬੂਆਂ ਦਾ ਏਦਾਂ ਭਾਸੇ, ਜਿਉਂ ਜੱਟੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜੇਬ ਸੁਹਾਏ ।

- (ੳ) ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਕਵੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ । ੧
- (ਅ) ਪਹਾੜ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਨੇ ਡੇਰੇ ਲਾਏ ਸਨ ? ੧
- (ੲ) ਚਿੱਟੇ ਤੰਬੂਆਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ? ੧

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ੪ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖੋ ।

੨

ਓੜਕ ਵਕਤ ਜਾਂ ਲੋਰੀ ।

ਭਾਗ (ਅ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ੫ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖੋ :-

ਨਾਨਕ ਦੁਖੀਆ ਸਭ ਸੰਸਾਰ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਹਾਨੀਆਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ।

੧੨

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ੬: (ੳ) ਤੁਹਾਡਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਬੁਰੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਰਾਂਗੀ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿਉ ।

ਜਾਂ

(ਅ) ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਰ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਰਾਂਗੀ ਕਰਵਾਉ ।

੧੦

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ੮ (ੳ) ਮੁਹਵਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋ : ਹੜੱਪ ਕਰ ਲੈਣਾ, ਬਿਪਤਾ ਦਾ ਪਹਾੜ ਟੁੱਟ ਪੈਣਾ, ਕੂਚ ਕਰਨਾ, ਹੱਥ ਨਾ ਆਉਣਾ, ਸਫਾਇਆ ਕਰਨਾ ।

੫

(ਅ) ਇਹ ਅਖਾਣਾਂ ਕਿਸ ਮੌਕੇ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ

(੧) ਰੱਬ ਨੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਾਜਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੰਬਾ ਰੱਖ ।

(੨) ਇੱਕ ਅਨਾਰ ਸੌ ਬਿਮਾਰ ।

੨

(ੳ) ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਪਰ ਕੁੜੀ ਦੀ ਇਸ ਨਾਲ ਬੜੀ ਮਹੱਬਤ ਏ, ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਪਿਉ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਏ

ਉਪਰੋਕਤ ਪੰਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :-

(ੳ) ਨਾਂਵ ਲੱਭੋ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਵੀ ਲਿਖੋ ।

੨

(ਅ) ਪੜਨਾਂਵ ਲੱਭੋ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਵੀ ਲਿਖੋ ।

੧

(ੲ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਲੱਭੋ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਵੀ ਲਿਖੋ ।

੨

(ਸ) ਯੋਜਕ ਲੱਭੋ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਵੀ ਲਿਖੋ ।

੧

(ਹ) ਸੰਬੰਧਕ ਲੱਭੋ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਵੀ ਲਿਖੋ ।

੨

(ਸ) ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ : ਦੁੱਦ, ਛੜਕ, ਕੈਹਰ, ਸਦਾਰਣ ।

੨

(ਹ) ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ :-

(੧) ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਤਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ ? (ਸਾਧਾਰਨ ਵਾਕ ਬਣਾਓ)

(੨) ਉਸ ਲਈ ਕੋਈ ਬਿਗਾਨਾ ਨਹੀਂ । (ਹਾਂ-ਵਾਚਕ ਵਾਕ ਬਣਾਓ)

੨

(ਕ) ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾ ਕੇ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋ : ਉਹ ਬੜਾ ਮੂਰਖ ਅਤੇ ਉਜੱਡ ਹੈ ।

੨

(ਖ) ਕਾਰਕ ਸ਼ਬਦ ਲੱਭੋ ਤੇ ਕਿਸਮ ਲਿਖੋ : ਭਗਵਾਨ ਵਰਧਮਾਨ ਮਹਾਂਵੀਰ ਨੇ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ।

੩

(ਗ) ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਓ : ਚੱਕ, ਜਾਗ । (ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਕੇ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਅਰਥ ਦਰਸਾਉਣੇ ਹਨ)

੨

(ਘ) (੧) 'ਬ' ਅਤੇ 'ਨਿਰ' ਅਗੇਤਰ ਲਾ ਕੇ ਦੋ-ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਓ ।

। (੨) 'ਵੰਤ' ਅਤੇ 'ਮੰਦ' ਪਿਛੇਤਰ ਲਾ ਕੇ ਦੋ-ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਓ ।

੨